

Centraal Meldpunt: het monitoren van leerlingstromen

Aanleiding

In de regio Midden Limburg was sprake van een groot aantal thuiszitters. Uit overleggen bleek dat er geen duidelijkheid was over het aantal thuiszitters. Dat kwam onder andere doordat er gewerkt werd met verschillende definities van thuiszitters en daardoor ook met verschillende leerlinglijsten. Door het ontbreken van eenduidige en actuele gegevens was het monitoren van de thuiszitters en de aanpak hiervan erg lastig. Op het einde van het schooljaar 2010/2011 heeft het SWV besloten om een structurele en gerichte aanpak te ontwikkelen om de thuiszitters adequaat te monitoren. Daarnaast moest deze aanpak zo ontwikkeld en ingezet worden dat het SWV zicht zou krijgen op 'alle' leerlingstromen.

Door alle leerlingstromen te monitoren, kun je:

- Adequater handelen.
- Inzicht krijgen of er een dekkend aanbod voor alle leerlingen aanwezig is binnen het SWV.

Doelstelling(en)

Het Centraal Meldpunt is ontwikkeld om regiobreed zicht te hebben op:

- Alle leerlingstromen
 - Onderstroom (PO naar VO)
 - Zij-instroom / doorstroom (VO naar VO)
 - Uitstroom (VO naar MBO)
- De ondersteuningsbehoeften van de leerlingen (basisondersteuning en extra ondersteuning)
- Dekkend aanbod van het SWV (welke leerling zit waar, welke leerling gaan naar school buiten de regio en waarom?)

Werkwijze Centraal Meldpunt

Eerst heeft het SWV alle bestaande procedures en bijbehorende protocollen/formulieren verzameld en is er een overzicht gemaakt van de werkwijze van alle betrokkenen binnen het SWV en gemeenten. Vervolgens is er afstemming gezocht tussen regulier onderwijs (PO, VO en MBO), cluster 3, cluster 4 en gemeenten. Dit alles heeft geleid tot een aantal initiatieven om de leerlingstromen adequaat te monitoren:

1. Digitaal OverdrachtsDossier (DOD)

PO → *VO*

Op bestuursniveau zijn er afspraken gemaakt tussen het PO en het VO om leerlingen door middel van een digitaal overdrachtdossier door te laten stromen. In het schooljaar 2011/2012 heeft het DOD als pilot gedraaid binnen de regio en met veel succes. Vanuit deze pilot is het DOD nog een keer aangepast en vanaf schooljaar 2012/2013 is dit de enige manier om leerlingen door te laten stromen van het PO naar het VO. Nog niet alle PO en VO scholen deden aan deze pilot, maar het is wel de wens en afspraak op bestuursniveau dat alle scholen gaan participeren. Dit schooljaar draait de pilot op aantal andere PO- en VO- scholen. Volgend schooljaar doen alle PO en VO scholen binnen het SWV mee aan het DOD.

In schooljaar 2013/2014 gaat het SWV het DOD door ontwikkelen. Het SWV wil het DOD gebruiken voor alle leerlingstromen:

- Van VO naar VO
- Van VO naar VSO (cluster 3 en cluster 4)
- Van VO naar MBO
- Van PO naar VSO
- Van SO naar VO
- Van SO naar VSO

Met de meeste scholen en met de bouwers van het DOD zijn al concrete afspraken gemaakt over de inhoud en de planning. Schooljaar 2013/2014 wordt een ontwikkel- en pilotjaar. Het SWV hoopt dat vanaf schooljaar 2014/2015 alle leerlingstromen via het DOD verlopen en hiermee zichtbaar zijn voor alle gebruikers.

De coördinator van het SWV kan door het DOD een aantal zaken signaleren en monitoren:

- Worden leerlingen tijdig aangemeld door het PO?
- Worden leerlingen tijdig binnengehaald en/of aangenomen door het VO?
- Gaan bepaalde leerlingen naar een specifieke VO school?
- Gaan bepaalde leerlingen nauwelijks tot nooit naar een specifieke VO school?
- Waarom leerlingen niet worden aangenomen en waar ze naar toe verwezen worden.
- Welke leerlingen niet naar een school gaan binnen onze regio en waarom.
- Welk soort onderwijs de scholen binnen het SWV niet (kunnen) bieden (dekkend netwerk).
- Hoeveel zorgleerlingen (didactisch en/of pedagogisch) er worden aangemeld.

2. Thuiszitteroverleg

Naast het DOD vindt er sinds medio het schooljaar 2011/2012 een thuiszitteroverleg plaats. Dit overleg is op initiatief van de gemeente tot stand gekomen. Alle partijen die te maken (kunnen) hebben met een thuiszitter, nemen deel aan dit overleg. Er vindt een bestuurlijk thuiszitteroverleg en een casuïstiek thuiszitteroverleg plaats. Binnen het bestuurlijk thuiszitteroverleg wordt beleid besproken en gemaakt. Het bestuurlijk thuiszitteroverleg vindt 4 tot 6 keer per schooljaar plaats en wordt voorgezeten door de wethouder van Welzijn, Onderwijs, Cultuur en Wijkontwikkeling gemeente Roermond. Het bestuurlijk thuiszitteroverleg krijgt veel input vanuit het casuïstiek thuiszitteroverleg.

Het casuïstiek thuiszitteroverleg wordt voorgezeten door een deskundige van Gedragswerk. Tijdens dit overleg zijn vertegenwoordigd:

- Leerplichtambtenaren
- BJZ
- William Schrikkergroep
- Onderwijs VO
- VsV-ers VO
- Onderwijs MBO
- Onderwijs cluster 4
- De Loods (opvang/begeleiding leerling bij uitval onderwijs/arbeid)

Dit overleg vindt 1 keer per 6 tot 7 weken plaats. Er wordt gewerkt met een actuele lijst en een volglyst. Op de actuele lijst staan de naam van de leerling, school van herkomst, reden thuiszitter, advies, gemaakte afspraken, naam van organisatie en deskundige verantwoordelijke en/of regievoerder.

Wanneer een thuiszitter weer ergens geplaatst is en het gaat goed, dan wordt de betreffende leerling op de volgljst gezet. Zo blijft de leerling nog enigszins in beeld en kan bij eventuele verandering de leerling weer snel opgepakt worden.

Een week voor een overleg wordt de lijst actueel gemaakt door de leerplichtambtenaren. Dit kunnen ze doordat alle betrokken partijen de laatste stand van zaken doorgeven.

Tijdens dit overleg worden niet alleen de leerlingen besproken, maar het overleg heeft ook een signaleringsfunctie. Zodra bepaalde zaken structureel terugkomen en de voortgang belemmeren, worden deze zaken terug gelegd binnen het bestuurlijk overleg of daar waar het stagneert.

Daar waar er eerst gemiddeld 60 tot 80 thuiszitters waren, zijn er nu gemiddeld 6 thuiszitters binnen het VO en 10 - 12 thuiszitters binnen het MBO. De thuiszitters die er nu nog zijn, zijn thuiszitters die bijna allemaal een justitiële achtergrond hebben. Dit is een groep leerlingen die door hun complexe problematiek vaak moeilijk terug te plaatsen is binnen het reguliere onderwijs. Dit is de aanleiding geweest om een pilot 'Terugplaatsing vanuit JJI of Jeugdzorgplus' te ontwikkelen.

Voorbeeld

Er is een groep leerlingen die door hun complexe problematiek na thuiszitten moeilijk terug te plaatsen is binnen het reguliere onderwijs. Dit was de aanleiding voor een pilot 'Terugplaatsing vanuit JJI of Jeugdzorgplus'. Dit jaar is een aantal overleggen geweest met alle partijen die ook deelnemen aan het thuiszitteroverleg en de justitiële jeugdinrichting in Cadier en Keer. Dit heeft geleid tot een concept doorstroomschema, dat nu binnen heel Limburg als pilot is ingezet.

3. Contacten België

Door het inzetten van een DOD is duidelijk geworden dat er ieder schooljaar een aantal leerlingen naar België gaat om daar onderwijs te volgen. Nu gebeurt het ook dat bepaalde leerlingen het niet redden in België en weer onderwijs moeten of willen volgen in Nederland. Omdat België niet meedoet aan het centrale DOD, heeft het SWV structurele contacten met het onderwijs in België en zijn er afspraken gemaakt hoe deze leerlingen bij gemeente (leerplicht) en SWV bekend worden gemaakt. Hierdoor vallen leerlingen die onderwijs hebben gevolgd in België en weer terugkomen naar Nederland niet tussen wal en schip.

Successen

- Door het Centraal Meldpunt heeft het SWV de volgende successen geboekt:
- Er is een eenduidig overzicht van alle leerlingstromen.
- Met behulp van de monitorgegevens kan worden toegewerkt naar het realiseren van een dekkend aanbod in de regio.
- Overzicht welke leerlingen buiten de regio onderwijs volgen en waarom.
- Terugdringen van aantal thuiszitters (binnen het VO van 60-80 thuiszitters gemiddeld naar 6 thuiszitters).
- Keuzes maken op basis van actuele data geeft veel rust in het werkproces.
- De samenwerking rond het opstellen en implementeren van de procedures is heel goed verlopen: het draagvlak was en is goed op alle niveaus.
- Het bereiken van overeenstemming over de dataverzameling en de analyse van data kost veel tijd, maar levert een krachtige onderbouwing en bewijs op voor nieuwe en bestaande aanpakken rondom passend onderwijs. Nu er enige ervaring is opgedaan met de nieuwe werkwijze, merkt de coördinator dat door de nieuwe aanpak de overleggen binnen het

samenwerkingsverband veranderen. Er worden inderdaad bewustere keuzes gemaakt, doordat de adviezen van het SWV volledig zijn onderbouwd door data. Gemeenten en besturen reageren hier heel positief op.

- In de dagelijkse praktijk is de monitor een waardevol instrument voor o.a. leerplichtambtenaren, mentoren (maken van groepsplannen) en de coördinator van het SWV.

Lessen

- In de samenwerking tussen scholen en jeugdhulpverlening bleek dat scholen een andere 'taal' spraken dan jeugdhulpverlening. Dit knelpunt is opgelost door alle betrokkenen van PO, VO en jeugdhulpverlening het programma 'Triple P' (Positief Pedagogisch Programma) te laten volgen.
- Het bereiken van overeenstemming over de procedures rond de inrichting van de monitor kostte erg veel tijd. Er is veel aandacht geweest voor het creëren van draagvlak, door het gezamenlijke doel voor ogen te houden en voorbeelden te schetsen van het nut van de monitorgegevens voor het SWV. Er was bijvoorbeeld grote behoefte aan duidelijkheid over het aantal thuiszitters. De directeuren van de scholen binnen het SWV concludeerden dat er een monitor moest komen om de thuiszitters in beeld te krijgen en met elkaar een aanpak daarop te kunnen ontwikkelen.

Ontwikkelpunten

- Het DOD moet verder ontwikkeld worden, zodat uiteindelijk vanaf schooljaar 2014/1015 alle scholen binnen het SWV 31.02 i.o. participeren binnen het DOD.
- Het doorstroomschema van de pilot 'Terugplaatsing vanuit JJI of Jeugdzorgplus' moet uiteindelijk medio volgend schooljaar worden geëvalueerd en van daaruit moeten er concrete afspraken gemaakt worden.
- Contacten met België moeten worden onderhouden en indien nodig geoptimaliseerd.

Achtergrond samenwerkingsverband

Het SWV VO 31.02 is een samenwerkingsconvenant tussen de scholen voor voortgezet onderwijs in Midden Limburg. Het is een nieuw samenwerkingsverband waarin naast de vo-scholen ook cluster 3 en cluster 4 formeel deelnemen. Als voorloper heeft vanaf 2009-2011 het netwerk passend onderwijs Roermond e.o. gefunctioneerd, waarin de zorgpartners GGD, BJZ en AMW, de gemeente Roermond en de onderwijspartners PO, VO en MBO participeerden. Het samenwerkingsverband omvat de volgende gemeenten:

- Echt-Susteren
- Beesel
- Leudal
- Maasgouw
- Roerdalen
- Roermond

Ontwikkelingen in het kader van de wet passend onderwijs

Het samenwerkingsverband is op bestuurlijk vlak al ver gevorderd met de voorbereidingen in het kader van de wet passend onderwijs:

Op het gebied van samenwerking zijn REC 3 en REC 4 vroegtijdig betrokken bij de overleggen van het bestuur van het samenwerkingsverband. Ook wordt samengewerkt met bedrijven in de regio, in het kader van VSV en de aansluiting op het MBO. Het samenwerkingsverband speelt een belangrijke verbindende rol. De relatie met de gemeente verloopt goed. De betrokken gemeenten zijn erg hulpvaardig en de contacten met de gemeenten verlopen goed. De scholen en Jeugdzorg zijn

bijvoorbeeld gevraagd door de gemeente Roermond om hen te adviseren voor beleidsplannen zorg, in samenspraak met het SWV.

In het kader van de indicatiestelling, speelt het samenwerkingsverband ook een rol bij de regionale pilots die binnenkort starten om de indicatiestelling van jeugdhulpverlening te bespoedigen. Het uitgangspunt is dat de indicatiestelling sneller verloopt als Jeugdzorg wordt geïntegreerd in de ZAT's. Dit kan worden bereikt door de backoffice en de frontoffice in één persoon te integreren. De pilots startten eind 2012. Tot slot is gewerkt aan de integratie van het OPDC en REC 4.

Voorbeeld: Integratie van OPDC en REC 4

Er was een OPDC, maar de problematiek van de leerlingpopulatie werd met de jaren zwaarder. De voorziening van REC 4 was vol en leerlingen konden niet terecht in REC 3. Toen is het plan ontwikkeld om het OPDC en REC 4 te integreren tot een voorziening in één gebouw. Door samenwerking tussen OPDC en REC kunnen REC-IV leerlingen worden opgevangen die anders terecht zouden komen op een wachtlijst. Een leerling kan nu al direct geplaatst worden zonder de indicatie af te wachten. In de backoffice komt samenwerking tussen de organisaties tot stand. REC 4 voelde zich een volwaardig partner, mede daardoor is de integratie een succes geworden. Er is nu een goede samenwerking tussen het OPDC en REC 4. Een arbeidstoeleidingstraject is nog in verkenning.

Contactgegevens

Nathalie Schotanus (coördinator SWV Limburg Midden)

n.schotanus@swvvo5201.nl

06-53351087